

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice št. 16. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 13. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inzerati: Seststopna petiti-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Velja za Ljubljano v upravnishtvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 118.

V Ljubljani v sredo, 27. maja 1885.

Tečaj II.

Ljubljana dné 27. maja.

Prvi britski batalijoni zapustili so uže Sudan in kmalu bode samo še začasno v Suakimu ostavljena garnizija svetu pričala o angleškem podjetji, katero se je pričelo s tolikim hrupom in tolikimi nadějami, a se je politično in vojaško bolj ponesrečilo, kakor katerokoli v novejšem času. Močnejše in neupogljivejše kakor prej je Mahdijevo vladarstvo. Pomirjenje dežel na gorenjem Nilu, kar je bila angleška namera, ni se posrečilo, in popolna nezavisnost se ne more odrekati arabskim rodovom, kateri so se pod krivim prorokom uprli proti egiptovskemu vladarstvu. In v istem trenutku, ko je Evropa hotela Afriko podvreči svojemu vplivu, jo odpreti evropski civilizaciji, v istem trenutku je tudi prej svitlo evropsko ime pričelo izgubljati svojo veljavo, svojo slavo. Gordon mrtev — Kartum pal! In teh dogodkov ni maščevalo evropsko orožje, nezmožno evropsko orožje. In pokazalo se je zopet v tem trenutku, da Afrika pripada domačemu prebivalstvu, in še bolj se je vnela jeza proti Evropecem. Zdaj pač ostane gotovo za delj časa Sudan in južne provincije zaprt evropskim vplivom.

Ministerstvo Gladstonovo se vé da skuša to umikanje angleških čet iz Sudana svetu kazati v drugačnem svitu: Suakim izročil se bode Turčiji; gledé železnice v Berber pa se zatrjuje, da se bode skušalo delo dovršiti, in s tem se bode pospeševal promet z notranjo Afriko. Če pa bode Osman Digma, kateremu v oblast pripade ono ozemlje, v istini tako prijazen, da bode mirno gledal, kako sope železniški hlaon čez peščena afriška tla, ter bode v istini pospeševal promet z

notranjo Afriko, kedo je tako lahkoveren, da bi verjel?

To ponesrečeno podjetje, to umikanje angleških čet iz Sudana pa tudi ni brez posledic. Prve posledice kažejo se pač v Egiptu. Odhod angleških čet je slednji udarec, katerega prizadene angleška politika globoko omajani in v javnem mnenju ponižani vladi kedivovi. Jasno je, da to Angleško tudi ovira, da svojih čet ne more v določenem času iz Egipta odpraviti. Če se nenadno odpravi okupacija, bi to bilo skoro gotovo znamenje k padu Tevtik paše in vrnili bi se časi, ko se je z vsem fanatizmom, z vso divjostjo vršil boj proti vsem evropskim elementom. Na drugi strani pa je zopet tudi istina, da se pač tako dolgo ne morejo uravnati zamotane egiptovske zadeve, dokler se sveti angleško orožje na Nilskih ravninah, da se toliko časa ne morejo urediti egiptovske finančne razmere, katere so se prav za prav začele tedaj, ko je prišla angleška okupacijska armada v Egipt. Vzdrževanje tujih čet in razkošne uprave pritiralo je Egipt na kraj brezdana. Vender je zdaj angleška vojna v Egiptu jedino poroštvo, da se zabrani upor in brezivladje. Razmere so torej tako čudno zamotane, da je pač težko najti rešilne poti.

Še bolj kritičen pa se pokaže položaj, če se pomisli, da Angleška, nehoteča se odpovedati Egiptu, vender slednjemu samemu prepušča, da se brani in varuje. Pri tem se v prvi vrsti se vé da preveč računa na Mahdijevo slabost, a gotovo ne po pravici. Da bi se ustanovilo arabsko kraljestvo, katero bi se moglo po polnem emancipovati od carigrajskega kalifata ter bi svojo politično nezavisnost moglo braniti proti vsem sovražnim napadom, čas za to vsekako ni še tako blizu. V

politiki pa je treba računati z gotovimi faktorji, in gotovost je, da stoji Mahdi danes kot preteč zmagovalec na meji Egipta. In ideje vstaje razširjene so danes uže po vsem gorenjem Egiptu, prošinile so uže skoro vse slojeve domačega prebivalstva, to uvidevajo v Kahiru, in neznana jim ni nevarnost, katera bi mogla pretresti Egipt. Če pa bodo egiptovske čete, katere bodo stopile na mesto angleških, močne dovolj, da bodo branile Egipt, da bodo vsaj v zadnjih mejah mogle držati Mahdija, pač še ni gotovo. Zgodi se lahko, da Mahdija vabilni glasovi proderó še dalje in se pomnoži število njegovih vernikov.

Tako se je skončalo angleško podjetje v Sudanu, za Angleže same brezslavno, razen tega pa ima še v posledico nova zamotanja, nove neredne. Angleška morala je vsled napačne politike v Sudanu zapustiti to ozemlje, odpovedati se civilizatornemu poklicu. Vsled angleške napačne politike pa se je vsaj za delj časa zaprlo zopet afriško to ozemlje evropskemu vplivu, vrodu evropske civilizacije. Angleški parlament odpustil bode sicer kabinetu slabotno to politiko, a angleški narod povzdignil bode gotovo prej ali slej svoj glas ter izrekel zatožbe proti vladi, da je angleške interese in angleško čast oškodovala z napačno, počasno in nepreudarjeno svojo politiko.

Zdravstvena statistika.

III.

Vkupno število umrlih civilnega prebivalstva brez mrtvorojenih znašalo je v 1882. letu 681063 oseb. Število mrtvorojenih znašalo je 25213 otrok, tako da pripade na 100 000 prebivalcev 3213 umrlih in mrtvorojenih. Umrljivost pri moškem

Listek.

Mrtvaška godba.

(Po G. Zannoniji. —a—)

(Konec.)

Nezavestno, proti svoji volji očaran po vabljivih zvokih, približal se je vratom, katerih zapah je uže nevidna roka odpahnila, in stopil je čez prag.

Pred njim razprostiral se je dolg, temen, črn hodnik, katerega prejšnji večer ni opazil; na jedni njegovi strani, razsvitljeni po somraku, peljali so polžnice navzdol.

Stopal je čez prve stopnice, katere so pod njim ječale na vseh straneh. Mraz ga je pretresel po životu, roke, katere so držale po držajih na stopnicah, tresle so se mraza, in v noge rezal je mraz kakor z jeklenimi bodali. Vender je stopal neprestano čez stopnico za stopnico. In čim globokeje je prišel, tem bližje so se glasili krasni, dražestni zvoki, a tem glasnejši bil je tudi tožč glas, kateri je globokeje v dušo segal, kakor mraz v meso.

Konečno, ko je dosegel slednjo stopnico, stal je v prenočevalnici, v kateri je bil pred nekaterimi urami.

Na ognjišči plapolal je plamen, metajoč svitile reflekske, in obseval je moža, kateri je sedel na robu ognjišča.

V ustih držal je piščal, iz katere je zdaj izvabljal čudovite, neujemajoče se zvoke in po teh zmedenih glasovih je šest drugih po polnem nagih oseb, roko v roki, plesalo vratolomen, besen ples.

Njih bledorumena, razpala in uže nagnita, ostudna telesa vrtela so se v groznem plesu okorno, leseno, kakor na hoduljah. Iz glav, katere so na vratu brez mesa naprej visele, štrlele so votline, iz katerih so brez ognja, mrtvo, stekleno molele oči, in z njihovih na pol segnjutih, višnjevo barvenih ustnih prihajal je obupen krik čezčloveške bolečine.

Bled, brez sape, z mrzlim potom na čelu, z zježenimi lasmi, oklepajoč se z rokama držaja ob stopnicah, takó stal je tujec tukaj in gledal je srpo strašno, grozo vzbujajočo podobo. Zamán je skušal pobegniti; kakor z železnimi okovi dr-

žalo ga je na mestu, in zvoki strašne godbe pretresavali so mu noge in prste.

Naenkrat omolknila je godba; plesajoče podobe popadale so na tla ter razpale v prah. Slišal ni nič več, videl je le, kakor skoz pajčolan, da se mu mož s piščaljo bliža. Smehljač, z ironijo smrti na ustnih, prišel je počasi naprej, s široko, zevajočo rano na prsih.

Mladi mož bežal je pred njim po stopnicah navzgor, in dosegel je v jednom trenutku, kateri se mu je zdel kakor večnost, vrata svoje sobe. Hlastno jih je odprl ter planil notri, a ne dosti hitro, da bi mu mogla slediti grozna podoba.

Groze trepetajoč, opotekajoč se in ves zmešan vrgel se je na posteljo ter se zakopal globoko v mrzlo, ledeno odejo, in tedaj zdelo se mu je, da ga je po obrazu pogladila ledena, smrtno vela roka, mrzlica ga je stresla in — potem ni vedel več o sebi. — — — — —

— Gospod, gospod! . . .

Slikar odprl je prestrašen svoje oči ter stegnil roke pred se, kakor bi hotel koga močno od sebe pahnuti.

— Gospod, čas je, da vstanete.

prebivalstvu je bila sploh mnogo večja nego pri ženskem, kajti v tem ko je na 100 000 moških odpalo 3439 umrlih, bilo je to pri ženskem prebivalstvu mnogo ugodneje, namreč na 100 000 ženskih oseb samo 3000 umrlih. Vsled prirojene slabosti umrlo je 90 148 otrok pod jednim letom, izmed teh umrlih jih je bilo največ v Bukovini, Gališki, Istri in Goriški. Za kozami je umrlo 51 154 oseb; kot kužna bolezen razgrajale so v Gališki in Kranjski. Za ošpicami umrlo je 9573 oseb, torej na 100 000 oseb 43; največ jih je umrlo v Bukovini.

Legarju je podleglo 17561 oseb, torej na 100 000 prebivalcev 80 oseb. Za drisko umrlo je 12 880 oseb ali 59 med 100 000 prebivalcev, na zadušnem kašlju 24 242 oseb ali 110 oseb izmed 100 000 prebivalcev. Te tri bolezni so najhuje razgrajale v Galiciji in v Bukovini, slednja še v Šleziji in Tirolski. Difteritis, katera je pograbila 38 769 oseb ali izmed 100 000 prebivalcev 176 oseb, razsajala je najhuje v Bukovini, Galiciji in Moravski. Na unetnih boleznih umrlo je 63 886 oseb ali izmed 100 000 prebivalcev 291 oseb; na sušici umrlo je 84 329 oseb ali izmed 100 000 prebivalcev 384 oseb; obe bolezni prikazali sta se največkrat na Nižje-Avstrijskem. Vsled črevesnega katara, kateri je zahteval največ žrtev v Trstu in Predarelski, umrlo je 28 057 oseb ali izmed 100 000 oseb 128. Vsled slabosti je umrlo 60 725 oseb.

Vkupno število posilne smrti umrlih je v l. 1882. znašalo 10 338 oseb ali izmed 100 000 prebivalcev 47 oseb; izmed teh je 56,2% slučajnih poškodb, 34,4% samomorov, 6,6% umorov in ubojev. Po spolu odpalo je na 100 000 prebivalcev 39 moških umrlih vsled slučajnih poškodb in 26 samomorilcev.

Ubožnic bilo je 10 224, v katerih se je 21 012 ubožcev obdarovalo s 3 656 415 gld.; med temi ubožci bilo je 37,7% moških in 62,3% ženskih.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Volitveno gibanje bilo je v slednjih dneh povsodi zelo živahno, vršile so se volitve volilnih mož. Še nekaj dnij, nekaj ur, in volilni možje iz kmetskih občin stopili bodo na volišče.

Iz Koroške se poroča, da je izvolitev nj. eksc. ministra Pinota v kmetskih občinah celovškega in velikovškega okraja uže zagotovljena. Če bode izvoljen tudi Einšpieler, še ni gotovo, ker niso še od vseh krajev došla poročila o izvolitvi volilnih mož.

V Štajerski je izvolitev barona Goedla tudi uže zagotovljena. Izvolitev Raiča v Ptuji in M. Vošnjaka v Celji je bila uže začetkom tako gotova, da nemški liberalci niti postavili niso protikandidata.

Gostilničarja spoznavši ozrl se je pol omoten po sobi.

Žarki vzhajajočega solnca metali so svojo svetlo luč v sobo.

— Bile so le sanje, mrmral je, in pogledavši na zaprto skrinjico, katera je ležala mirno na omari, potegnil je z roko čez čelo, kakor bi hotel prepoditi tudi slednjo misel na strašne sanje.

Gostilničar čul je poluglasne besede slikarjeve in motan smehljaj razlil se je po njegovem odrevenem obličju.

— Čegava je ista piščal? vprašal je tujec z negotovim glasom, kakor da bi mu vprašanje žgalo jezik.

Starec stresel je žalostno z glavo.

— Razumel sem, dejal je.

In ne da bi pogled, katerega je imel srpo vprtega v tla, povzdignil, govoril je tiho, skoro šepetajoč, kakor bi govoril s seboj:

— Blizu osem let je uže minolo. Bila je strašna, viharna noč. V ravnini je zašel in prišel je sim, onemogel, truden in lačen. Prosil nas je prenočišča. Jedel je z menoj in z mojimi sinovi in po obedu potegnil je iz svoje potne torbe to-le piščal ter pričel piskati. Piskal je dolgo, pozno v

Poročila iz Istre pravijo: Izvolitev Vitežičeva je uže zagotovljena, ker ima 25 do 30 glasov nadpolovične večine. O volitvah volilnih mož za Spinčiča manjkajo še nekatera poročila. Do zdaj ima 80 glasov, večina pa znaša okolo 100 glasov. V mestih in trgih ima narodni poslanec dr. Mandič malo upanja do zmage. Vender baje ne bode ostal v veliki manjšini.

V Bosni izvršila je Avstrija velikansko delo, čin svoje kulturne misije; dovršilo se je premerjevanje vojaškega katastra v Bosni in Ercegovini. Dotični častniki vračajo se k svojim vojaškim oddelkom, civilni inženirji pa odhajajo v svoja prejšnja bivališča. S premerjenjem katastra storil se je velik korak do rešitve agrarnega vprašanja in davčne reforme v Bosni in Ercegovini.

Tuje dežele.

Srbski cerkveni zbor snide se dné 13. septembra t. l. v Karlovcu. Patrijarh Angjelič je namreč izdal okrožnico na grsko-orijentalne škole, kateri pripadajo njegovi metropoli, omenjajoč, da se mu je z Najvišjim odlokom naročilo sklicati zbor v 13. dan septembra.

Berolinski listi bavijo se vsi s pruskim predlogom v zveznem svetu gledé vprašanja o nasledstvu v Brunšviku: Liberalni listi so zadovoljni, da se vojvoda Cumberlandski izključi od nasledstva v Brunšviku; nekateri pozdravljajo to namero celó z navdušenjem. „National-Zeitung“ govori za to, da bi se Brunšvik prestrojil v državno posest. Tudi konservativni listi ne ugovarjajo tej nameri.

Dogovarjanja med Anglijo in Rusijo dobro napredujejo. Najnovejše brzojavke sicer vedó pripovedovati, da se ruska in angleška vlada zaradi Zulfikarja ne morete po polnem zjediniti, vender se tej zadevi ne pripisuje toliko važnosti, in sploh je razširjena nadeja, da se tudi v tem doseže sporazum.

Turčija vender kaže resno voljo, da se poprime dela zveznih železnih črt. Načelnik društva za gradenje turških zveznih železnih črt, Lefebvre, podá se v kratkem z glavnim podjetnikom Vitalisom v Belgrad-Niš. Potem se bode natančneje poučil o črti Niš-Sarembey ter si ogledal uže početa dela srbsko-turške zvezne črte.

Iz osrednje Amerike se poroča o državljanski vojski in o uporih. Dne 19. t. m. bila se je huda bitka pri Armemiji v Salvadorji med San Salvadorsko vojsko in vstaši, katerim je poveljnik Menendez. Boj trajal je pet ur, na nobeno stran se ni hotela nagniti zmaga. Konečno so vender zmagale domače čete ter po polnem potokle vstaše. Zmagovalci zaplenili so mnogo orožja in streliva; več vstašev je bilo ujetih.

noč, potem, ko je postal zaspan, vtaknil je zopet piščal, in ob tej priliki videli so moji sinovi vrečico polno zlata. Jaz nisem ničesar opazil . . . v noči, ko sem trdno spal, umorili so ga, tu, v tej sobi, v tej postelji.

Slikar poslušal je starca pazno.

— Od onega časa prišel je vselej po gotovih presledkih in vselej mi je umoril jednega sina. Imel sem jih šest, in zdaj — zdaj sem sam. Vender tudi s tem še kazni ni bila skončana. V viharjih nočeh, kakeršna je bila večerajšnja, se vrne in muči in trapi jih s svojo piščaljo. — Vi, dragi gospod, ste videli, kako brezvsmiljeno z njimi ravna.

Ginjen, niti besedice ni v stanu spregovoriti, približal se je slikar vratom, da bi zapustil grozno hišo, v kateri je doživel toliko strašnega.

— Koliko sem vam dolžan? vpraša slikar na pragu.

— Nič, gospod, spomnite se le časih mene in mojih sinov. In pri teh besedah se je starec globoko zamislil ter ni čul korakov, tujčevih, kateri je naglo odšel.

Dopisi.

V Rudolfovem 25. maja. Pri današnjem volilnem shodu, h kateremu sta prišla gospoda Luka Svetec in dr. Vošnjak v imenu centralnega odbora, potem kandidata gospoda Šuklje in grof Margheri in nad 80 volilcev, je gosp. prof. Šuklje slovensko poročal o svojem delovanju v delnem zboru. Na to je gosp. grof Margheri deloma slovensko, deloma nemško govoril in tudi nemško stranko za pomoč prosil. Ko sta oba program razložila, ki je čitateljem uže znan, nastal je živahen pogovor med volilci, katerega je spretno vodil za predsednika izvoljeni gosp. c. kr. deželni sodniški svetovalec Pleško. Župan gosp. dr. Poznik je brez ovinkov, odkrito in jasno razložil, zakaj imá več zaupanja v Šukljeja, ko dozdanjega poslanca. Gosp. grof Margheri moral se je s početka sam braniti, in ker se mu to ni posrečilo, začel je napadati ne samo gosp. Šukljeja, ampak tudi gosp. župana, kateremu je v soglasji z gosp. Stangerjem očital, da shod ni bil pravilno sklican in da se zaradi tega ni mogel dovelj na govor pripraviti.

Po razjasnilu g. župana, da mu je poziv centralnega odbora, ki je zahteval, da se shod volilcev na 25. t. m. skliče, še le 23. t. m. v roke prišel in da je vse storil, kar se je moglo v tem kratkem času storiti, je g. Stanger stališče g. pl. Wurzbacha in njegove stranke razkladal ter povdarjal, da je nemška stranka postavila svojega kandidata, da pokaže, da še ni zatrta, da ima ona na Dolenjskem odločilno besedo in da se nemški element siloma ne dá uničiti, ter je izjavil, da ne more glas dati Šukljeju, kateri mu je veliko nevarnejši nasprotnik, ko g. grof Margheri.

Konečno je g. Svetec pojasnil, zakaj je centralni odbor g. grofa Margherija priporočal. Na to je g. predsednik zaključil zborovanje, ne da bi prišlo do glasovanja in do zaželjene edinosti. Najbolj čudno pri tem zboru pa je bilo to, da so nekateri privrženci g. grofa Stangerjevih besedam ploskali in pritrjevali in s tem pokazali, da jim ni toliko za narodno gäslo, ampak le za osebo.

Iz Št. Jurija pri Kranji, 21. maja. (Izv. dop.) Ravno posebnih novic pri nas letos nimamo skoro nič; nadleguje nas vedno burja, dež in mrzlo vreme. Kažejo nam letni pridelki prav slabo, ker žito raste malo, le na travnikih bode letos boljši pridelek, žito bomo pa prav lahko spravili, ker rži so posebno redke.

Sedanji mraz nam še ravno ni napravil posebne škode, če pa le ne bo odnehalo, bomo pa več občutili, ker pri prvi slani še ni bilo ne krompirja, ne turšice kaj zelene, zdaj je pa uže več prišlo iz tal omenjenih rastlin. Ko je 2. t. m. zmrznilo, poparjena je uže obilo koruza in na mehkejšem polji pozna se tudi krompirju. Letos ima majnik, jeden najprijetnejših mesecev v letu, prav puste dneve, katerih bi bil malokateri pričakoval.

Zdaj pa naj vam povem še kaj družega. Prišli so tudi tatovi na teleta zopet na dan; dolgo časa do zdaj pri nas o teh ljudeh ni bilo čuti. Zdaj so zopet nastopili in kmet bo moral zdaj zmeraj bolj paziti na živino, katero si z velikim trudom redi. V nedeljo po noči so prišli lopovi v hlev Petra Sušnika in so mu odnesli tele; v košu so mu pa pustili na listku prav lepo zapisano pikro pozdravljico.

Razne vesti.

— (Sultanova sinova prvič v šoli.) Te dni morala sta Sultanova sina princ Ahmed Effendi in Abdel Kader Effendi prvič v šolo. Pri tej priložnosti praznovala se je velika slovesnost. Spremljala je mala šolarčka cela procesija dostojanstvenikov v šolo in potem iz šole zopet nazaj. Ko so se vrnili v palačo sprejel jih je Sultan slovesno in je vsacemu posameznemu ponujal slaščice. Tudi za reveže glavnega mesta je skrbel ta dan in je odločil večjo svoto v to. Konečno molili so vsi navzoči za dolgo življenje Sultanovo in njegove potomce.

— (Obrežje ob vzhodnem morji.) Okolo leta 1750 vnel se je bil med švedskimi in nemškimi učenjaki o tem prepir, se-li obrežje ob vzhodnem morji ponižuje ali pa povikšuje. Švedski učenjaki trdili so zadnje, nemški pa so bili za to, da postaja obrežje vedno nižje. Da bi se dognalo, kdo da ima prav, postavili so ob celem švedskem obrežji, in sicer od izliva reke „Tomea Elf“ do „Capa Naze“ vodna znamenja, na katerih so do denšnjega dne opazovali, se li zemlja povikšuje, ali ponižuje. To 135 letno opazovanje pokazalo je, da sta imeli obe stranki prav, a tudi obé napák. Med tem namreč, ko se je švedsko obrežje od leta do leta počasi povikševalo, nižalo se je na nasprotni ležeči strani. Švedska akademija znanosti proglašala sedaj izid teh opazovanj. Vsled teh povikšalo se je obrežje na severni strani v 135 letih za 7 čevljev, proti jugu pa se je obrežje povikševalo čedalje manj, po nekaterih krajih povikšalo se je celo samo za jeden čevljev. Povprek sme se računati, da se je švedsko obrežje povikšalo od leta 1750 sém za 143 centimetrov.

— (Jetnišnica se je podrta.) O strašni nesreči, ki se je te dni v Bagdadu prigodila, pripovedujejo turški časopisi. V tem mestu nahaja se namreč staro poslopje baje iz sedemnajstega stoletja, ki služi za jetnišnico. Na jedni strani prizidana je temu poslopiju palača za višje vladne oblastnije, v kojem tudi stanuje ondodni gouverner. Ta je turški vladi uže večkrat poročal, da je jetnišnica zeló v slabem stanu in da je nevarnost, da bi se poslopje ne podrlo. Turška vlada o vsem tem ni hotela ničesar slišati. Te dni začulo se je najedenkrat neko pokanje v zidéh. Stanovalci začeli so kričati po pomoči, a predno se je zamoglo na to misliti, da bi se bila nesrečnikom vrata odprla, zrušilo se je celo poslopje ter pokopalo podsé vse vjetnike, pa tudi njih nadzorovalce. Trije od ponesrečenih bili so takoj mrtvi, drugi pa vsi bolj ali manj hudo poškodovani. Pri tej nesreči pa se je ob jednem tudi pokazalo, kako malo vestno da turške oblastnije vjetnike nadzorujejo. Kajti nihče ni vedel, koliko ljudi je zidovje pokopalo, ker niso imeli nikakega zapiska o zaprtih.

— (Vse hočejo biti lepe!) Podjetnik nekega gledališča v New-Yorku razglasil je pred ne dolgim po časopisih, da želi 100 lepih žensk, da bi jih v gledališči razstavil. Oglasilo se jih je ne samo 100, ampak brezštevilno, toda ne jedna lepa. Ko je bil podjetnik takó nepreviden, da je nekaterim naravnost povedal, da njih lepota nikakor ne zasluži, da bi se razstavljala v občudovanje, ni manjkalo mnogo, da mu niso razžaljene Evine hčere izpraskale očij.

— (Amerikanska stava.) V veliki operi v Novem Orleansu imeli so te dni v gledališči razen igre še drugo zabavo. Med igranjem skoči namreč iz neke lože mlad človek na oder, teče čezenj, potem pa zopet nazaj. Mislilo je vse, da je kak norec, a ko ga je policija prijela in izprašala, pokazalo se je, da je sin nekega bogatega bankirja v New-Yorku. Stavil je bil s svojimi tovariši, da si upa pričó zbranega ljudstva podati se na oder ne zmené se za nasledke. No, le-ti niso bili ravno tako hudi, kajti plačati je moral le 25 dolarjev zaradi motenja javnega reda.

— (Katoliška cerkev v Zjedinjenih Državah) ima po najnovejši štetvi 1 kardinala, 11 nadškofov, 63 škofov, 1 apostoljskega prefekta, 6 infuliranih opatov, 7043 duhovnov, 1597 teologov, 6626 cerkvá, 907 kapelic, 1895 misijonskih postaj, 35 semenišč, 2464 farnih šol z 490 511 šolskimi otroci, 83 srednjih šol, 581 dekliških šol in penzjonatov, 272 sirotišnic in 154 bólnic. Koliko da je število katoliškega prebivalstva v Zjedinjenih Državah, ni natančno določeno, vender se uže iz gorenjih podatkov sklepati smé, da katoliška cerkev ondi lepo napreduje.

Domače stvari.

— (Pomiloščenje.) Iz Celovca se poročá: Nj. veličanstvo cesar pomiloštil je pred tukajšnjimi potrojniki dné 12. marcija t. l. zaradi ropá in roparskega uboja v smrt obsojenega hlapca Štefana Edlingerja. Najvišje sodišče odmerilo je obsojencu dosmrtno hudo ječo.

— (V svojem volilnem oklicu je gospod grof Margheri) med drugim to izrekel: „Samo po sebi je razumljivo, da se bom potezal za to, da se državne in deželne ceste na potrebam primeren način umno prelože in dopolnijo, nikdar pa se ne bom zadovoljeval, da bi se s par tisočimi goldinarji, kateri se nam za neskladno in nepremišljeno preložitev nekaterih gričev ponujajo, gradenje dolenjske železne ceste odkupilo.“ To potrebuje popravka.

Zakaj da poudarja grof Margheri, da se ne bode on zadovoljeval, da bi se s par tisočimi goldinarji odkupilo gradenje dolenjske železnice, nam ni znano, saj na tak odkup nihče ne misli, najmanj pa vlada, kakor ne more misliti nihče, da bi, ako bi se cestne proge čez nekatere griče preložile, ne bilo treba graditi železnice, ali pa da bi, ako bi se gradila ta, ne bilo treba prekladati gričev. Jedno in drugo je potrebno, in mi voščimo Dolenjcem iz srca oboje. Zaradi tega je tudi deželni zbor kranjski leta 1883., med tem ko je v 13. svoji seji na predlog upravnega odseka naročil deželnemu odboru, naj sestavi poseben odbor, ki naj bi delal na to, da se vender enkrat uresniči želja deželnega zbora gledé zgradbe dolenjske železnice, v isti seji na predlog upravnega odseka zajedno sklenil, naprositi vlado, da preloži državno cesto čez Gorjance in druge klance med Ljubljano in Novim Mestom.

Iz stenografičnega zapisnika je razvidno, da je zadnji predlog v jednatem govoru toplo podpiral poslanec Šuklje, in da je gosp. deželni predsednik obljubil, da se bode oziral na v tej zadevi izražene želje. Pa ni ostalo pri sami obljubi, kajti uže v prihodnji pomladi (1884) je gosp. dež. predsednik po izprošeni dovolitvi visokega ministerstva poslal na Gorjance državnega inženirja, da bi izdelal potrebni načrt za preložitev dotične ceste. Na podlagi tega načrta se je sprejela primerna svota za to delo uže v državni preudarek za tekoče leto, in zdaj je tudi uže razpisana javna dražba za oddajanje dela, zajedno pa izdeluje inženir na mestu svoj načrt, v kolikor ni bil dovršen lansko leto; in nadejati se je, da se za nadaljevanje nove ceste postavijo v državni preudarek potrebne svote zaporedoma tudi v prihodnjih letih. Tú pa ne gre, kakor misli gosp. grof Margheri, za par tisoč, ampak — ne gledé na klance drugih cest — skoro za par sto tisoč goldinarjev, ki so tudi kaj vredni, in ki jih Dolenjci lahko hvaležno prejmejo, ne da bi jim zaradi tega bilo treba odreči se železnici. Ako pa misli gosp. grof Margheri, da je namenjena „preložitev nekaterih gričev neskladna in nepremišljena“, naj nam dovoli, da mu povemo, da on v tej zadevi, ker ni strokovnjak, ni niti pristojen sodnik, in da se torej vlada ne more ravnati po njegovi sodbi.

— (Najnovejše!) Včerajšnji „Slovenec“ prinaša med domačimi stvarmi sledečo senzacionalno novico: „Za prof. Šukljeja, ki se je pripeljal v nedeljo zvečer v Litiyo, agitira pri učiteljih baron Taufferer. Zares, lepo priporočilo za dolenjskega kandidata, tako zvanega narodnjaka. Ali ka-li!“ No, tej novici bode slovensko občinstvo gotovo verjelo! — Umestno pa bi bilo vsekako, da bi bil vestni „Slovenec“ tudi konštatoval, kar se nikakor tajiti ne dá, da je neki drugi dolenjski kandidat, kateremu „Slovenec“ do sedaj prijaznosti ni odrekel, iskal in baje tudi našel pokroviteljstvo političnih pristašev g. barona Tauffererja.

— (Dolenjska železnica.) Predvčeranjim prišel je v Ljubljano vladni svetnik gosp. Dostal s štirimi državnimi inženirji. Prične se takoj trasiranje dolenjske železnice na dveh mestih, in sicer v Ljubljani in v Praprečah.

— (Pobožnost presv. Srca Jezusovega) se pričné, kakor poročá „Slov.“, tudi letos, kakor lansko leto, 31. maja ob 5. uri popoldné z uvodnim govorom in litanijami. Potem bo vsako jutro ob polu šestih sv. maša z blagoslovom in ob nedeljah in praznikih pa ob 8. uri; tudi je vsak dan ob 7. uri zvečer rožni venec, pridiga in litanije, ob nedeljah in praznikih pa ob 5. uri popoldné skozi ves mesec junij.

— (Sv. misijon Cirila in Metoda) se bode pričel v cerkvi Srca Jezusovega 5. julija popoldné in bo trajal do 19. julija, pri katerem bodo, kakor pri

vsakem misijonu, trije govori sleherni dan, in sicer zjutraj, opoldne in zvečer.

— (Novomašniki.) Letos posvečeni bodo v duhovnike naslednji gospodje tretjeletniki v ljubljanskem semenišču: Ivan Ambrož iz Strazišča, Josip Kos iz Šmihela pri Rudolfovem, Josip Kramarič iz Radovice, Ivan Kunauer iz Ljubljane, Anton Mali iz Tuhinja in Ivan Pavlič iz Kranja.

— (Javna zahvala.) Slavna c. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani je z dopisom od 14. t. m. št. 458 naznanila, da dobi tukajšnja občina brezplačno onega bika, kojega je dné 22. t. m. v Postojini od p. n. gospoda družbenega podpredsednika Sevnika hvaležno prejela. Vrli gospod se je izkazal veččaka v tej zadevi, je res prav lepo plemeno živino nakupil (osem bikov) za nas Notranjce. Za milostno brezplačno podeljenega junca se v imenu tukajšnje občine najtopleje in presrečnice zahvaljujem slavni c. kr. kmetijski družbi kranjski, in vsem onim, ki so v tej zadevi kaj pripomogli. Josip Potepan, obč. predstojnik. Občina Jablanca v Dolenj. Zemonu 25. maja 1885.

— (Potovalcem na Velehrad in v Prago.) Tukajšnji „Slovenec“ razgláša: Ono gospódo, ki se bode udeležila potovanja na Velehrad in v Prago, opozarjamo, da bodo na Dunaji, v Olomuci, v Pragi in Brnu pripravljena brezplačna stanovanja. Kdor bi želel dobiti tako stanovanje, naj to oglasi odboru, kadar bode pošiljal denar za vožnjo. — S prijaviteli sploh ni preveč odlašati, ker bi se sicer odboru ravno za poslednje dni preveč kopicilo delo.

— (Umrli) je minolo soboto, dné 23. t. m., na daleč okolo dobro poznati rodoljub in bivši župan v Vodmatu, g. Martin Bavdek, v 56. letu svoje dóbe. Pokojnika pokopali so v ponedeljek popoldne pri sv. Krištofu. Pogrebni sprevod bil je zeló krasen, mnogobrojna je bila udeležba.

— (Letošnja učiteljska konferenca za šolski okraj kranjski) bo 11. julija v Kranji. Med drugimi točkami dnevnega reda pridejo sledeča poročila na vrsto: 1.) Dolžnost šole je, ne le za duševno, ampak tudi telesno vzgojo otrok skrbeti. Poročuje gosp. F. Papa (nemško). 2.) Kako učimo otroke misliti. Poročevalec gosp. A. Cirman. 3.) Domače naloge. Poročevalec gosp. F. Luznar.

— (Posojilnica v Krškem) prične svoje delovanje v dan 1. julija t. l. Vloge bode obrestovala s 4%, od posojil pa jemala 6% obresti.

Načelstvo.

— (Železnica Hrpelje-Trst.) Politična komisija za ogled železniške proge Trst-Hrpelje in za razvlastitev zemljišč, čez katera bo železnica držala, snide se 8. junija ob 1/2 10 v Hrpelji.

— (Nesreča vsled neprevidnosti.) Iz Borovnice se nam piše: Dné 21. t. m. na večer peljal je kočar Ivan Korečan iz Bistre z dvema kravama hlode proti domu. Imel je iti čez železnični tir. Ker prehod ni bil zaprt, pognal je krave, a v tistem hipu, ko je voz prišel na prvi tir, pridrči železniški voz, kateerega je gonilo več delavcev. Ti zamudili so iz neprevidnosti o pravem času zavreti voz in zgodilo se je, da je priletel v zadnji del jedne krave ter ji nogé polomil. Od ljudij je samo Ivan Žerjav nekoliko poškodovan.

— (Samomor.) Iz Kostanjevice se nam z dné 23. maja poročá: Včeraj okolo 4. ure popoldné pride v Kostanjevico dobro oblečena ženska z malim vozičkom ter poprašá nekega tukajšnjega oštirja, če bode kmalu prišla v Prekopo. Ko ji ta odgovori, da je tam uže bila, da se mora tedaj vrniti, steče proti Krki in skoči v vodo. Izginila je kmalu pod valovi. Potegnili jo dosedaj še niso iz vode. Kakor se je pozvedelo, je ime samomorilki Ivana Verbič. Stara je bila 28 let, je služila v Karlovcu in je iz Prekope doma. Trdi se, da ni bila pri zdravi pameti.

— (Mrtvo truplo.) Iz Nove Vasi se nam piše, da so našli v gozdu blizu tam truplo dečka, novorojenca brez rok. Natančneje o tem bodo izkazale sodnijske preiskave.

— (Popravek.) V št. 115 našega lista urinila se je v članku „Volitveno gibanje v kmetskih občinah“ ta-le pomota: protikandidat gosp. Windisch-Graetzu je gosp. Jakob Hren, ne Ivan. Naj se torej blagovoljno v tem zmislu popravi.

— (Za tabakarje!) Poroča se, da se bode s 1. junijem pričela prodajati nova vrsta specialitetnih cigaret, in sicer iz viržinskega tabaka in pod imenom „Richmond-cigarete.“ Prodajale se bodo te cigarete v zavitkih po petdeset cigaret za jeden goldinar in v skatljicah po 10 cigaret za 23 kr.

— (Književnost.) Ravnokar prišel je na svitlo v Leonovi tiskarni v Mariboru deseti snopič „Ljudske knjižnice“. (Izdatelj in odgovorni urednik Lavoslav Kordeš.) Ta snopič prinaša na 55 straneh „Kratke povesti v pouk in zabavo.“ Zapisal J. S. Gombarov. Povesti so naslednje: 1.) Uči se zdaj, da bodeš kedaj kaj. — 2.) Lep vzgled slovenskim učencem. — 3.) Hvaležnost in nehvaležnost otrok. — 4.) Pravična razsodba turškega trinoga. — 5.) Poslednja otrokova prošnja. — 6.) Vesten pastir. — 7.) Zadnje materine besede. — 8.) Zakaj lastavice v jeseni odletijo in v spomladi zopet priletijo. — 9.) Dratar (I, II, III) — 10.) Marko Brumen, vzgled krščanskim krčmarjem. — 11.) Ko bi vere ne bilo. — 12.) Novi semem. — 13.) Kako je hudič ukraden kos kruha odsluževal. — 14.) Zajčja teletina. — 15.) Naša največja skrb. — 16.) Cesarsko življenje. — To je gotovo mnogo povestij, mičnih povestij v pouk in zabavo za mali denar: Snopič 6 kr. „Ljudska knjižnica“, katere prideta vsak mesec dva po četiri tiskane polo obsezajoča snopiča na svitlo, velja za četrt leta 48 kr., za pol leta 90 kr., za vse leto 1 gld. 70 kr. Naroča se v Leonovi tiskarni v Mariboru ali v tukajšnjih knjigarnah. Mi prav toplo priporočamo „Ljudsko knjižnico“ v obilo naročevanje; toliko berila za tako mali denar ni nikjer dobiti.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Petrograd, 27. maja. V slednji noči skočil je iz tira v Voroniš vozeč osebni vlak pri Rostova. Lokomotiva se je zarila globoko v tla; vozovi so se prevrnili ter se razbili razen treh slednjih; okolo dvajset oseb se je ponesrečilo, trije železniški uradniki so mrtvi.

Pariz, 27. maja. Vladni ukaz odredjuje, da se Viktor Hugo pokoplje v Pantheonu.

Budimpešta, 26. maja. Rumunski kralj in kraljica sta na poti v Sigmaringen ob polu 8. uri sem došla; po jednournem prestanku odpotovala sta dalje na Dunaj. Vsprejela sta ju policijski svetnik Pekary in tukajšnji rumunski konzul.

Pariz, 26. maja. V zbornici predlagal je radikalec Lacroix, naj nobeden zakon ne prepoveduje uporabljenje zastav in znamenj. Ta predlog se je vender s 423 proti 44 glasom zavrgel in vsprejel se je Perierov predlog, naj se izreče zapanje v stanovitnost vlade, da se narodni zastavi zadobi spoštovanje.

Sredec, 26. maja. V naučnem ministerstvu se bode na naročilo knezovo predložila postavna predloga zaradi ustanovitve sv. Metodu posvečenega bulgarskega vseučilišča.

London, 26. maja. Reuterjevo poročilo iz Simle pravi: K drugem vojnemu oddelku pripadajočim četam se je naznanilo, da jim ni treba biti več pripravljenim za aktivno službo.

London, 26. maja. Reuterjevo poročilo poroča iz Aleksandrije, da je gardna brigada se tam začasno izkrcala.

Aleksandrija, 26. maja. Ostala angleška gardna pehota je danes zjutraj iz Suakima sim prišla.

New-York, 26. maja. Iz La Libertada se poroča, da je poskus Hondurasa, med San Salvadorjem in Guatemalo posredovati, ponesrečil.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 27. maja.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	82.45
„ „ „ srebro	82.85
Zlata renta	107.90
5% avstr. renta	98.40
Delnice narodne banke	861.—
Kreditne delnice	285.60
London 10 lir sterling	124.70
20 frankovec	9.88
Cekini c. kr.	5.86
100 drž. mark	61.10

Odgovorni urednik J. Naglič.

Tujci.

Dné 25. maja.

Pri Maliči: Bamberg, trgovec, iz Berolina. — Kropf, trgovec, z Dunaja. — Husvelth s soprogo, iz Zombora. — Süßermann, trg. polov., iz Trsta. — Copaitič, trgovec, z Reke. — Mosser, lastnik hotela, iz Beljaka. — Vodičar, akcesist; Jenerwein, c. kr. nadlajtenant, in Oeschmeier, c. kr. lajtenant, iz Kamenika. — Richterschütz, učitelj, in Senica, posestnik, iz Doberniča. — Widra, rudninski uradnik, iz Trebovelj.

Pri Slonu: Hohn, inženér, in Reuter, z Dunaja. — Robiček, gener. štabni zdravnik; Fischer, Jank, trgovca, in Jaške, iz Gradca. — Vykysa, lastnik hotela, iz Melnika. Kriček, nadzornik sladkornice, iz Radovič. — Venedig, duhovnik n. v. r., iz Ormoča. — Fajdiga, posestnik, iz Novega Mesta. — Alimonda, trgovec, in Uranker, mašinst, iz Trsta. — Franke s hčerko iz Celovca. — Potočnik, uradnik, iz Trebnjega. — Hilty, uradnik steklarne, z rodbino, iz Zagorja. — Čop, trgovec, iz Plesče. — Globotschnigg, trgovec, iz Kranja. — Tajersu, posestnik, iz Tržiča.

Pri Južnem kolodvoru: Kolář, želez. priglednik, s soprogo; Luk, vdova računskega svētnika; Reuter, trgovec, in Hallmann, nadinženér, z Dunaja. — Padva, vodja, iz Trsta. — Laska, posestnik, iz Podnarta.

Umrli so:

Dné 25. maja. Franciška Volta, črevljarjeva hči, 1½ l., Gospodske ulice št. 8, jetika.

V civilni bólnici:

Dné 23. maja. Elizabeta Breuer, gostinja, 80 l., Apoplexia. — Magdalena Tanke, soproga hiš. posestnika, 37 l., za rakom.

Dné 24. maja. Simon Skobec, delavec, 55 l., obistna bolezen. — Franciška Pajek, delavka, 19 l., jetika.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
25. maja	7. zjutraj	738.64	12.0	jzpd. sl.	dež	3.90
	2. pop.	739.00	21.0	zpd. sl.	obl.	dež
	9. zvečer	739.81	14.8	„	d. js.	„
26. maja	7. zjutraj	738.98	10.3	bzv.	megla	0.00
	2. pop.	737.12	22.0	vzh. sl.	jasno	dež
	9. zvečer	738.32	14.0	„	„	„

Ivan Lapajne v Krškem

je izdal sledeče knjige in knjižice za ljudske šole in učitelje: Praktično metodiko, cena 80 kr., Prvi pouk 60 kr., Fiziko in kemijo 60 kr., Prirodopis 56 kr., Zemljepis 26 kr., Geometrijo 24 kr., Malo fiziko 23 kr., Domovinoslovje 20 kr., Pripovedi iz zgodovine Štajerske 6 kr., Opis krškega okr. glavarstva 30 kr., Zgodovino štajerskih Slovencev 1 gld. 20 kr. — Isti pisatelj ima v zalogi razne pisanke in risanke; mali slovenski zemljevid kranjske dežele z deli sosednih kronovin, cena 1 kr., ter slovensko-nemški zemljevid Avstrijsko-Ogerske, cena 1 kr., in zemljevid krškega okrajnega glavarstva, cena 5 kr. (45) 30—13

V našem založništvu je izišel na svitlo

drugi pomnoženi natis:

Poezije S. Gregorčičeve.

Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo

2 gld., nevez. 1 gld. 20 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica v Ljubljani.

Dr. Hirsch

dobro znani specialni zdravnik za sifilitiko in kožne bolezni, ozdravlja po dolgoletnih izkušnjah v nebrojnih slučajih po sijajno skušenem in gotovo učinkujočem navódu (58) 5

sifilitiko in kožne bolezni

(tudi zastarele), ulesa, bolezni sočala in v mehurji, polucije, možko slabost, ženski tok, v najkrajši dóbi radikalno brez vseh zlih nasledkov in brez oviranja v službovanji. Naslov:

Dunaj, mesto, Kärntnerstrasse 5

(prej mnoga leta v Mariabülferstrasse), zdravi od 9. do 4. ure popóldne, a tudi pismeno in (pod molččnostjo) pošilja zdravila. Honorar primeren.

Važno za častnike in vojake!

Vojaške knjige

spisal Komel pl. Sočebnan, ces. kr. stotnik,

se dobivajo v bukvarni

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
na Kongresnem trgu št. 2:

Službovnik za c. kr. vojstvo, I. in II. del, slovensko, po 30 kr.

Službovnik za c. kr. vojstvo, II. del 30 kr., III. del 20 kr. (slovensko-nemški).

Garnizonska in stražna služba, 30 kr. (slovensko-nemški).

Bojna služba itd., 40 kr. (slovenski).

Slovnica vojaška, 1 gld.

Werndljeva puška (slovensko-nemški), 20 kr.

Pouk o zemljišči (slovensko-nemški), 20 kr.

Osnova vojstva, 20 kr. (28) 17

Bolezni živcev.

Kaj so živci?

Živci so pravi posredovalci vsakeršnega čutstva; vsi vnanji utisi občutijo in posredujejo se s pomočjo živcev. Kakor raznovrstni so uzroki, takó raznovrstni so pojavi živčnih bolezni. Najprve skrčujemo se živci, dalje se pojavi splošno hušanje in onemoglost, možka slabost, (impotencia) in ponočne polucije, slab spomin, blede obličje, vdrte, z modrimi krožki zaznamovane oči, žalostno duševno stanje, nezaspčnost, trganje po glavi, bolečine v križi in hrbtišči, histerični krči, zabasanje, hojazen brez uzroka, ogibanje vesele družbe, ženske boleti, slabotno stanje, pomanjkanje krvi, revmatične in protinske bolečine, tresenje na rokah in nogah itd. (57) 5—5

Vse gori navedene živčne bolezni nobeno drugo v zdravilstvu znano zdravilo tako zanesljivo in korenito ne ozdravlja nego

dr. Wrunova Peruin-štupa

narejena iz peruvanskih zelišč. Za neškodljivost se garantuje.

Jedna škatulja s podrobnim popisom vred velja 1 gld. 80 kr.

Zaloga v Ljubljani pri g. E. Birschitz-u. Generalni agent na Dunaji: Al. Gischner, diplom. lekar, II., Kaiser-Josef-Strasse 14.

ŽIVOTKI
(moderci)
največja zaloga in
najboljši krog
z navadno planšeto po 38 kr. do gl. 3.50
z zlatišo „ „ 65 „ „ 10.—

Ravnodržec
za deklice
po 60 kr. do 4 gld.

Životki iz rastlinskega drota

prikladni vsakemu životu, in se mogo prati v najgorkejši vodi ter se nikoli ne zlomijo,
po gld. 2.50, 3.—, 3.50

jedino pri (54) 5

J. C. HAMANN-u, Mestni trg.

Oznanila

in reklame za vse časopise, strokovne novine in kalendarje domačih in tujih dežel preskrbava reellno in najceneje uže celih 27 let obstoječa najstarejša firma Avstro-Ogerske v tej stroki: A. Oppelík na Dunaji (Stadt, Stubenbastei Nr. 2).